

VZŤAHY S ISLAMOM V ČASE SVÄTÉHO VINCENTA. História a postoj sv. Vincenta a jeho misionárov k moslimom.

autor: A. Moussali, C.M.

Zdoj: Vincentiana 1967

Svätý Vincent bol konfrontovaný s realitou islamu veľmi skoro vo svojej kariére. Nebudeme sa zaoberať otázkou presnej historickosti faktov; „*príbuzných v štýle rozprávača príbehov*“, ako sú uvedené v dvoch Vincentových listoch pánovi de Comet (1607 až 1608). Pere Dodin, ktorý nasledoval Costeho o tom pojednáva. Jedna vec je však istá. Tieto listy poukazujú na určitý druh strachu z islamu, ktorý sa prejavuje v očiach človeka, ktorý nám o islame hovorí; piráti, jeho „*pán*“, turecká „*žena*“. Športová vášeň pre Evanjelium (predtým, ako sa táto vášeň na základe vplyvu skúseností skrze Krista, evanjelizátora Chudobných u Vincenta stala skutočnou) sa mladý kňaz Vincent nemohol vyhnúť tomu, aby nebol ohromený neveriteľným postupom islamu. Z krajín s masívnou kresťanskou prítomnosťou vytvoril islam na Východe krajiny s masívnou moslimskou prítomnosťou a v severnej Afrike krajiny výlučne s moslimskou prítomnosťou. Ako sa mohli regióny, ako napríklad Magreb (krajiny severnej Afriky na západ od Nílu pozn. prekl.) zmeniť tak, ako keby sa poklonili slepému a neodolateľnému osudu? Kedysi to vysvetľovali veľkí majstri viery, napríklad Tertullian (+155), Cyprián (+260), Augustín (+430). Tam vylievali mučeníci krv, ktorá podľa slov Tertulliana „*bola semenom kresťanov*“; mučeníci ako diakon Jakub; lektor Marcian; Nemesianus a Maximillian; Crispin a Marcian; Priscilla a Aquila a ich spoločníci; a toľko nespočítaných ďalších. Prekvitalo tu značné množstvo biskupstiev; asi 700 v čase Cypriánovej smrti. Magreb dal Cirkvi pápežov, ako Viktor I. (189-199), Miltiades (311-314) a Gelasius I. (492-496). Vincent sa nemohol vyhnúť tomu, aby nebol hotový z toho, ako sa svet mení. Kresťan tam v trestaneckých kolóniách v islamskej krajine (Dar-es-Islam) trpel a zomrel. Ale poďme k faktom.

HISTORICKÝ PREHĽAD

Bolo to v roku 633, keď islam rozdelil dobytím územie, ktoré nazývame úrodný polmesiac a ktoré sa za 12 rokov, od 633 do 645, stalo krajinou polmesiaca.

Od roku 647 Arabi v úspešných vlnách postupne vstúpili do severnej Afriky. Od ôsmeho storočia, s pomocou Berberov dobyli celý Magreb, prekonalí úžinu Gibraltár (Jabal Tariq = hora Tariq) pod vedením toho istého Berbera, Tariqa Ibn Ziyada (711), zabrali Cordobu a potom Toledo a tlačili sa ďalej až po Poitiers (732).

V sedemnástom storočí to boli Osmani, potomkovia malého tureckého kmeňa (Bani uthman), ktorí rozšírili svoju nadvládu nad moslimskou ríšou, rovnako ako na východe tak aj na západe. Osmani, ktorí v štrnástom storočí porazili Abbásovcov, získali moslimskú moc a stali sa páni islamu. Ich hegemonia sa tiahla na východe z Arábie do Číny; na západe, od Egypta po Atlantický oceán; a na severe až na Balkán, odkiaľ ohrozovali Európu. Stredozemné more sa stalo „*islamským jazerom*“, na ktorom korzári, plaviaci sa po jeho vodách, udierali na tovar i na ľudí, v snahe ukázať nadradenosť moslimov nad kresťanskou civilizáciou a najmä nad španielskou ríšou. Tento zvyk „*lovu na zver*“ dosiahol svoj vrchol medzi rokmi 1577 (po bitke pri Lepante) a 1713 - 1720 (po zmluve z Utrechtu), a umožňoval

moslimským galéram lúpeže drahých kovov, predávanie ľudí do otroctva a vymáhanie výkupného.

Je potrebné poznamenať, že Osmanská ríša mala od začiatku nové špecifické vlastnosti. Po prvé, dobytie sa uskutočnilo v mene šírenia islamu na územiach neveriacich (dar-el-harb). Pri tomto dobytí Otomani využili armádu poháňanú duchom „*gházi*“ (náboženské dobývanie), ktorá bola v dôsledku toho tvorená časťou „*devchirme*“ (zhromažďovanie) - mladých kresťanov z Balkánu, ukradnutých ich rodinám a potom „*Moslimizované*“ a „*Poturčené*“. Boli to janissérie (yeni tcheri; nová brigáda), ktorí viac ako dve storočia zabezpečovali nadvládu osmanských armád.

V šestnástom storočí sa vyskytli udalosti veľkého historického významu. Jedna sa týkala sultána Selima I. (1512 - 1520), ktorý obnovil titul kalifa (odvodený z arabského slova khelifa = poručníctvo), ktorý sa od pádu Granady v roku 1492 nepoužíval. Druhou udalosťou bolo podrobenie Alžírsku tureckým pirátom Aroudjom, zvaným Barbarossa, ktorý otomanskému sultánovi týmto otvoril bránu do celého Alžírsku (1516). Jeho nástupca, Kheyreddine Barbarossa posunul výbojmi hranicu dobytého územia až k západnému Stredomoriu a celé more prenechal berberským pirátom.

Po príchode k moci sa sultán Suliman Veľkolepý (1520 - 66), syn Selima I., zmocnil časti severnej Afriky, dostal sa v Európe na Jadran, na okraj Viedne a na hranice Poľska. Jeho veľké plány však zmarili dve dôležité udalosti, dve víťazstvá. Prvé, v námornom víťazstve u Lepanta (1571) sa udialo spojeneckému námorníctvu pápeža, Benátok a španielskeho kráľa. To podnietilo Turkov, aby sa pomstili tým, že vzali Tunis Španielom (1574). Druhé, pozemné víťazstvo, sa nemalo uskutočniť skôr ako v roku 1683. Vďaka zásahu poľskej kavalérie pod vedením Jana Sobieského boli Turci nútení zrušiť obliehanie Viedne. Tieto dve víťazstvá pôsobili ako prekážka doterajšiemu triumfálnemu postupu islamu a umožnili vyhnať Turkov z Uhorska.

V Magrebe sa od 12. storočia kresťanská prítomnosť obmedzila iba na obchodníkov a zajatých galejných otrokov, Janovčanov, Pisančanov, Florentínčanov a Francúzov. Na pobreží boli enklávy, patriace kresťanským národom. Žili tam obchodní zástupcovia a konzuli, aby chránili záujmy týchto národov a starali sa o ich záležitosti. K týmto základniam patrili kapláni, ktorí slúžili konzulom, obchodníkom a prípadne kresťanským zajatcom vo väzeniach v Tunise a v Alžírsku.

V trinástom storočí prišli do Tunisu prví františkáni (1219), nasledovaní dominikánmi (1234), ku ktorým sa pripojili trinitári sv. Jána Mata a Rád milosrdenstva sv. Petra Nolasca, obe rehole založené výslovne na „*vykupovanie zajatcov*“.

V šestnástom storočí sa Španieli usadili v Oráne zaujatím mesta Orán (1509) a Bougie (1510). Ich prítomnosť v severnej Afrike trvala až do osemnásteho storočia.

Ako sa dá ľahko predstaviť, vzťahy s islamom sa líšili podľa spoločných ekonomických záujmov a politických zmien. Pokiaľ ide o domorodú populáciu, tá iba opovrhovala kresťanmi, ktorých rozdeľovala do troch kategórií: latiníci, rumis (byzantínci) a afariqa (domorodci). Kolektívna pamäť si v sebe pevne zachovávala spomienku na hrozné tresty,

ktoré Frankovia používali proti moslimom v čase krížových výprav (1096 - 1270). Nažive bola tiež spomienka na represie zo strany Reconquisty, ktorá vyhnala moslimov zo Španielska. V polovici trinásteho storočia moslimovia mali v moci len Granadské kráľovstvo, ktoré odolávalo až do konca 15. storočia. Rovnakým spôsobom udržiavali nažive spomienku na vojnové útoky normanských panovníkov z južného Talianska a Sicílie, ktorí bojovali v Ifriqiyi bez návratu s očakávanými úspechmi, tak ako sa to stalo kráľovi Francúzska, svätému Ľudovítovi v Egypte a Tunise.

Kresťanská pamäť však oplývala aj perzekúciami, ktorým boli vystavené kresťanské populácie Orientu. Nevymyslel Selim I. v šestnástom storočí plán, že kresťanstvo je nelegálne náboženstvo a vyvraždenie tých kresťanov, ktorí sa odmietli obrátiť na islam? Ale to mu nestačilo! Vyhlásil, že všetky kostoly, ktoré ešte stále v Istanbule fungujú, sa musia zmeniť na mešity. Nové kostoly, ktoré kresťania stavali, museli byť z dreva. Jeho predchodca Mohammed II. už premenil hlavné kostoly mesta, napríklad Chrám Svätej Múdrosti, na mešity. V roku 1562 bola zničená Bazilika Svätých Apoštolov, v ktorej ležali pozostatky cisára Konštantína. Ak sa niektoré kostoly zachovali, bolo to vďaka obrovským sumám peňazí, ktoré kresťania museli platiť. V roku 1595 to bola premena kostolov v Chios. To vyvolalo zásah Francúzska.

Nemôžeme zabudnúť ani na situáciu kresťanov Orientu, ktorí boli vystavení podmienke „dhimmidude“ (pod ochranou moslimov). Dhimíni podliehali zákonu Koránu. Pozeralo sa na nich ako na občanov druhej triedy, museli platiť špeciálnu daň, „jizja“, museli nosiť zreteľný žltý turban a opasok, ktorým si nesmeli stiahnuť odev na posmech okoloidúcich, mohli cestovať iba na oslovi (kôň považovaný za ušľachtilé zviera vyhradené iba pre moslimov), na verejnosti museli dávať prednosť moslimovi, kresťan nemohol byť svedkom na súde proti moslimovi, nemohol byť prijatý do armády ...

Pridajte k tomu dogmatické tvrdenia každej zo strán; „*Mimo Cirkvi niet spásy*“, na ktorú tí druhí reagovali opačným sloganom „*Žiadna spása mimo Ummy*“ (antum khayru ummatin). (Umma znamená spoločenstvo všetkých moslimov. Pozn. prekl.)

Aby sme mohli posúdiť vzťahy medzi oboma spoločenstvami, musíme vziať do úvahy túto históriu vzájomného zasahovania a analyzovať konkrétnu ľudskú realitu. Bolo to v kontexte týchto konfliktov a týchto historických protikladov, keď sa vzťahy medzi náboženstvami v sedemnástom storočí takto vyformovali (?). Toto sú skutočnosti, ktoré zaťažujú mierové vzťahy a vedú k stratégiám, ktoré živia konkurenciu a konflikty, či už ide o ideologické, náboženské, hospodárske alebo politické. Stále je to dlhá cesta, ktorá by mala viesť k brehom II. Vatikánu.

POSTOJ SV. VINCENTA a JEHO MISIONÁROV VOČI MOSLIMOM

Otázku misionárskej prítomnosti na území islamu Svätý Vincent chápal vo veľmi presnom kontexte. Neobsahovala v sebe myšlienku priamo získavať späť zajatcov. Iní sa riadili svojou osobitnou charizmou. Nezaujímal sa ani o konverziu moslimov. Iní to skúšali, ale márne. Sv. Vincent pamätal na sv. Františka z Assisi (1182 - 1226) a na jeho neúspešnú cestu k egyptskému sultánovi Ala'ddinovi (1199 - 1200). Cieľom Svätého Vincenta bolo poskytnúť

materiálnu, morálnu a duchovnú podporu väzňom vo väzniciach, v mestách aj na vidieku, aby ich ubezpečil, že v srdci samotnej citadely islamu bude trvalý zdroj útechy.

Na žiadosť Propagandy Fide prijal myšlienku misijného projektu na pomoc kresťanom v Libanone. Tento plán sa za jeho života nerealizoval, ale až po zrušení Spoločnosti Ježišovej Klementom XIV. v roku 1773.

Na druhej strane Stredozemného mora v Magrebe bola kresťanská populácia buď v mestských väzniciach alebo slúžila na galejách. Iní slúžili významným mužom v mestách ako Alžír, Bone, Tunis ... a na vidieku. Pre tieto skupiny poskytovali náboženské služby kňazi - otroci a pri jednoduchých návštevách rehoľníci.

Svätý Vincent videl veľké utrpenie týchto kresťanov a vyjadril poľutovanie nad „*veľkým stupňom nestálosti, ktorá vládla medzi cirkevnými služobníkmi*“ ... Vyžadovala sa trvalá prítomnosť, ktorá by zodpovedala túžbe po materiálnej, morálnej a duchovnej pomoci. V tom bol podporovaný pápežom Urbanom VIII (1623-1644) a vojvodkyňou d'Aiguillon.

Zmluva o založení domu v Marseille bola podpísaná 25. januára 1643. Od tohto dňa kňazi a bratia Misijnej spoločnosti odchádzali, "*aby utešovali úbohých kresťanských zajatcov a poučovali ich o viere, láske a rešpekte voči Bohu, dávali misie a katechézy, usmernenia a obvyklé pobádania.*"

Turci však nechceli akceptovať iných kaplánov okrem kňazov - otrokov. Toto však nikdy nebolo prijaté. A tak v roku 1646 vojvodkyňa d'Aiguillon kúpila konzuláty v Tunise a v Alžíri a darovala ich pánu Vincentovi. Týmto spôsobom bola zaručená stála misijná prítomnosť.

Preto bolo v roku 1646 rozhodnuté, poslať brata Barreaua, bývalého advokáta v parlamente do Tunisu, aby sprevádzal pátra Nouellyho. Odcestovali, vyzbrojení akousi chartou, na ktorú by sme sa mali pozrieť, lebo odhaľuje postoj prebraný priamo z Evanjelia. Text sa nachádza u Costeho.

Uvažovanie (rozjímanie, meditácia, modlitba) postupuje v sústredených kruhoch. Jeden z nich ľahko dosiahne jadro, Vtelenie, ktoré má taký obrovský náboj energie, že sa rozptyľuje a kryštalizuje v sérii skvelých myšlienok, ktoré sú kľúčovými ideami. Jadro je ústredným bodom, z ktorého sa vyvíja myšlienka, a z kroka na krok skúma dôsledky, ktoré povstávajú vo svetle misionárskej prítomnosti, ktorá existuje v čase a priestore.

„*Musíte,*“ hovorí Vincent, „*mať osobitnú oddanosť k tajomstvu Vtelenia, ktorým prišiel náš Pán na zem, aby nám pomohol v našom otroctve*“. Vtelenie je miesto, na ktorom myslenie, konanie a rozjímanie nachádzajú svoju najhlbšiu motiváciu, svoju špecifickú orientáciu a neustále sa obnovujú v službe „*nekonečne vynaliezavej*“ lásky, o ktorej poučuje Ten, ktorý sa stal „*otrokom s otrokmi*“ s cieľom oslobodiť ich od ich „*otroctva*“. Odtiaľ pochádza rozhodujúci význam kontemplácie, ktorá človeku umožňuje, ako to kedysi napísal LeVacherovi, byť v symbióze s Bohom. Lebo je to „*dobro, ktoré chce Boh robiť, akoby priamo od seba, bez toho, aby sme to vedeli*“. Tvárou v tvár k Bohu je teda možné „*ľahko zväžiť veci vo svätyni skôr, ako ich vyriešite. Bývajte častejšie vnímavejší ako aktívnejší!*“ (Coste)

Okolo tohto jadra načrtoval prvý kruh; to je misionárska spiritualita, ktorá je zalievaná duchom Evanjelia; „*dodržievajte pravidlá spoločnosti ... ktoré sú Evanjeliom*“ a ktorých kritériami autenticity sú tie, ktoré podľa zmyšľania 17. storočia nazýva „*cnosti, ktoré vytvárajú pravých misionárov, horlivosť, pokora, umŕtvovanie a svätá poslušnosť*“. Je to sumár Blahoslavenstiev, ktorým človek otvorene hlása Ježiša Krista kresťanom, nekresťanom a moslimom, keď k nim dôjde, a prináša im posolstvo prostredníctvom tichého svedectva o živote, ktorý horí „*horlivosťou*“, ktorá je sama osebe „*plameňom lásky žhavej*.“ Nie je to spiritualita, keď človek žije sám, ale k spiritualite patrí solidarita so spolubratmi v komunite, ktorej „*direktorom bude páter Nouelly*.“

Úlohou tejto komunity bolo zaistiť, aby sa Vtelenie dalo vidieť v čase a priestore. Toto bol obrys geografického kruhu, konkrétna inkulturácia Evanjelia; Alžír a v centre Alžíru „*prenajatý dom*“, v strede ktorého je „*kaplnka*“, srdce komunity, znamenie sviatostnej prítomnosti. V rámci tohto geografického kruhu bola mapa vzťahov. Prvé miesto dostali tí, ktorí majú občiansku zodpovednosť, „*vicekráľ, paša, divan (administratíva), ľud*“. Tieto vzťahy by si vyžadovali takmer nekonečné rozlišovanie, aby sa im umožnilo „*žiť so všetkou možnou starostlivosťou*“. Svätý Vincent vedel o čom hovorí, pretože aj on žil medzi „*veľkými*“, aby ich upozornil na záležitosti „*najmenších*“. Veľkí; ako sú prístupní! Čo však môžete povedať, keď je to otázka ľudí z inej kultúry a náboženstva a kde ste vy sami cudzincom? Prijmete žiť s touto „*podivnosťou*“ v postoji hlbokoj „*pokory*“ a „*úmyselne znášať zranenia, ktoré ľudia budú spôsobovať (vám)*“.

V srdci tohoto okruhu vzťahov je jedna privilegovaná skupina, skupina „*otrokov*“ a v prvom rade „*kňazi - otroci a rehoľníci; dbajte, aby ste im preukazovali česť, ktorá im prináleží,*“ potom „*obchodníci*“; sú mierovými pracovníkmi medzi sebou so snahou udržiavať sa podľa možnosti v čo najväčšej jednote. “

Koncentrické kruhy tu končia. Sv. Vincent tiež povzbudzoval svojich misionárov, aby nezabudli na svoje vzťahy s rodinou doma. Mali „*zasielať správy, nie o situácii v krajine, ale o chudobných otrokoch a práci, ktorú im Pán zveril*“, aby tým šírili osvetu doma, kde ich bratia podporovali stálou a intenzívnou modlitbou.

Na záver poslal dve smernice. Jedna sa týkala horlivosti, ktorú nebolo možné obmedzovať hranicami jedného mesta: „*Navštívte chudobných otrokov na vidieku, aby ste ich posilnili, potešili a dali im almužnu*“. Druhá smernica vyžadovala, aby hodnotenie bolo „*podriadené právnym predpisom krajiny*“ a byť obozretní, ak je niečo v rozpore s tým, čo je „*iné*“; „*Nikdy sa nehádajte o náboženstve ani nehovorte nič, čo by ho bagatelizovalo*“. Nakoniec navrhol otvorený prístup; s cieľom úspešne sa prispôbiť a „*učiť sa od tých, ktorí v tejto krajine žijú dlhú dobu*“.

Nehasnúca horlivosť, rozvážna diskretnosť, radostná otvorenosť voči zmenám, aktívny vnútorný život, presvedčivá pokora, nekonečná úcta k inej osobe, či už kresťanskej alebo moslimskej, otvorenosť a obozretná inteligencia mysle a srdca . . . toľketo vlastností robia z misionára osobu, v ktorej sídli Duch „*ktorého kráľovstvo ešte len príde*“. Toto všetko je zhrnutím vincentínskeho misionárskeho postupu v službe Bohu a iným v islamskej krajine.

Tieto smernice však museli byť ešte podrobené skúške času a života. Ako ich môžu misionári uplatniť vo svojich vzťahoch s moslimami?

Neutuchajúca horlivosť; to bolo kľúčové slovo.

V memoriáloch Misijnej spoločnosti sa uvádza, že *„príklad týchto vrúcnych a oddaných kňazov ich žiarivej lásky a ich charity mohli moslimom dať jasnejšiu predstavu o tom, čo je kresťanstvo“*. , ... a inde: *„opovrhnutie Turkov sa zmenilo na obdiv“*.

Bola to však vysoko riziková horlivosť.

Úloha pridelená misionárom nešla hladko. Cesta bola plná prekážok. „Kňazi sv. Vincenta boli často v nebezpečnom postavení. Boli tam preto, aby povzbudili kresťanov, aby tí neopúšťali svoju vieru. A to bolo veľmi veľké pokušenie, pretože odpadlíci často zastávali veľmi brilantné pozície“. Osudovo boli vystavení pocitu nenávisťi niektorých silných moslimov, ako napríklad Aga Mahometa, ktorý kedysi prehnane vyhlásil: „Porežme a posekajme na kúsky týchto kresťanských psov, ktorí medzi nami žijú. Títo papa (kňazský) psi, ktorí nútia moslimov stať sa kresťanmi a brzdia kresťanov, aby sa stali moslimami. Avšak nebol schopný misionárov zastrašiť. Dali by sa na nich aplikovať slová sv. Vincenta o Philippovi LeVacheri: *„Je to muž ohňa, ktorý viac potrebuje uzdu ako ostrohy“*.

„M. Guerin pracoval na spätnom odkúpení mladých mužov a žien, ktorým hrozilo, že sa vzdajú svojej viery, alebo sa stanú účastníkmi podlých činov.“ Philippe LeVacher „kúpil osemročné dieťa za 1 000 pounds (libier) a poslal ho späť jeho rodičom do Marseille ... odkúpil späť tri mladé sestry a zaplatil za slobodu pre korzickú matku, dievča a malého chlapca“. Páter Guerin sa dozvie, že trinásťročný chlapec bol zbitý 1 000-krát palicou, pretože sa nevzdal Ježiša Krista a že jedna z jeho rúk bola zmrzačená. Rýchlo zasiahne, vrhne sa na kolená a nakoniec kúpi chlapca za 200 piastrov.

Je to horlivosť, ktorá vedie k vyhnanstvu, väzeniu a mučenictvu.

„Jean LeVacher bol vyhostený z Tuniska do Bizerte za to, že získal späť kresťanov, ktorí sa chceli stať Moormi . . . bol uväznený preto, lebo povzbudzoval konzula Hussona, aby zastavil francúzskeho obchodníka, ktorý súhlasil s nákupom lodnej plachtoviny, potrebnej pre islamských pirátov. Po bombardovaní Alžíru admirál Duquesne povedal Jeanovi LeVacherovi, ktorý mu vyčítal bombardovanie: *"Ste viac Turek ako Kresťan."*

Odpovedal: „Som kňaz“. Duquesne 15. júla 1683 napísal: *„LeVacher už nemohol stáť na nohách. Museli ho nosiť všade na nosidlách. Mezzomorto (Hadidj Husayn) ho nechal pripútať na hlaveň kanóna, rovnako ako to urobil s 22 ďalšími francúzskymi kresťanmi.“*

Iní poznali väzenie a mučenie, napríklad brat Barreau, ktorému Svätý Vincent napísal: *„Cítil som útechu, ktorá prevyšuje všetko ostatné v jemnosti ducha s ktorou ste dostali túto ranu, a pri svätom postoji, ktorým znášate vaše uväznenie“*. Poznámka pokračuje: *bol hodený na zem pašom, ktorý prikázal svojim sluhom, aby ho bili stovkami úderov. Omdlel ... vrážali mu špendlíky pod nechty ... Apoštolský vikár Michael de Montmasson bol tiež uväznený. „Moor ho mnohokrát mučil dlhou ihlou, ako napríklad používali sedlári ... odrezali mu ucho aj nos,*

vypichli jedno oko. Prerazili mu krk nožom. Pokiaľ ide o pátra Piloniho,, tak ho dobili, že ho niesli po ulici takmer mŕtveho.

Horlivosť, ktorá „dobrovoľne prijíma zranenia spôsobené ľuďmi“.

Máme vedomosť, že páter Poissant a jeho spolubratia boli zakutí do reťazí; „Viedli nás s obnaženými hlavami ako obyčajných zločincov po hlavnej ulici mesta. Boli sme veľkolepou podívanou a predstavením pre obyvateľstvo, ktoré nás zahŕňalo urážkami. Reťaze boli také silné a také ťažké, že sme nemohli ísť ani dopredu, ani dozadu bez veľkej bolesti“.

Horlivosť, ktorá je však plná dobroty.

Vieme, že „páter Guerin svojou jemnosťou a láskavými spôsobmi ... zvíťazil nad každým srdcom“; určite u otrokov, ale aj moslimov, pretože dokázal získať od deja súhlas s tým, že bohoslužby mohli mávať už nie v tajnosti, ale otvorene a že „dovolil verejne vyjadriť vieru hymnami a ceremóniami až v takom rozsahu, že sa väznice stali malými kostolmi, kde otroci mohli mať svätú omšu a sláviť posvätné tajomstvá. Po dvoch rokoch bol tak preťažený, že „požiadal deja o povolenie, aby mohol hľadať iného misionára, ktorý by mu pomáhal. Dey odpovedal, že aj dvoch alebo troch, ako sa bude páčiť. Vždy, keď to bude potrebné, budem ich chrániť tak, ako teba a ja tebe nikdy nič neodmietnem, pretože viem, že nikdy nikomu neublížiš, ale naopak, prospievaš všetkým“

Horlivosť, ktorá nevenovala pozornosť nebezpečenstvu a získala obdiv moslimov.

Prví misionári takmer všetci zomreli na mor; Páter Noel (22. júla 1647) zomrel vo veku 33 rokov; M. Guerin (13. mája 1648), ktorý „iba to ľutoval, že zomrel vo svojej posteli, pretože počítal so šťastím, že bude napichnutý alebo uvarený zaživa pre svojho Božského Majstra“ Páter LeSage (12. mája 1648) Páter Dieppe (2. mája 1649), ktorý zomrel „s očami upnutými na krucifix, ktorý držal v rukách a opakoval: neexistuje väčšia láska, než položiť život za tých, ktorých milujete“; Páter Huguier (apríl 1663);Páter Laurence (1704); Páter Faroux (15. júla 1740) „ktorý, aj keď bol predstavený, išiel za protesut spolubratov ako dobrovoľník, aby sa staral o tých, ktorí boli postihnutí morom“; Brat Guesdon (4. augusta 1740) . . .

Diskrétna horlivosť je skutočným a tichým svedkom.

Nešlo o snahu obrátiť moslimov. Philippe LeVacher napísal: „Je ľahšie a dôležitejšie zabezpečiť, aby niekoľko otrokov neodbočilo od viery, ako obrátiť jedného jediného odpadlíka.“ Svätý Vincent mal v tejto veci jasno; „Vaše obavy sa netýkajú ani Turkov, ani odpadlíkov.“ Philippe LeVacher však išiel ďalej; napísal: „Boh mi dal milosť nájsť dva stratené kamene, ktoré boli stratené, majú veľkú cenu a vrhajú takmer nebeské svetlo“. Páter Guerin zašiel ešte ďalej; „Tajne sa stretával s Turkami, dokonca sa zblížil s Mohamedom Chebli, najstarším zo synov deja Ahmeda Khodja. Tento mladý muž v roku 1646 ušiel na Sicíliu s úmyslom konvertovať.“ Páter Duchesne sa rozhodol „učiť sa arabsky s marabou (jedinec viacrasového pôvodu, pozn. prekl.) . . . dokonca išiel tak ďaleko, že sa s ním rozprával o Ježišovi“.

Tieto príklady stačia. Ukazujú, akú formu vernosti inšpirovala nehasnúca horlivosť misionárov a aký dopad mala na mysle a srdcia kresťanov a moslimov. Na záver to zhrnieme niekoľkými slovami; nebojácna odvaha na ochranu a spasenie kresťanov v núdzi; úctivé ticho tvárou v tvár tým, ktorí sú odlišní; hrdinská veľkorysosť, keď čelí moru, utrpeniu a mučenictvu.

Z angličtiny preložil BĎ